

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक :- १८ एप्रिल, २०१७

पहा :- १. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक-असंक-१००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा, दि. १० सप्टेंबर, २००१.

२. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.८८/अर्थ-१, दि. २७ जानेवारी, २०१७.

परिपत्रक

सर्व मंत्रालयीन विभागांना कळविण्यात येते की, “महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०१७” (महाराष्ट्र विनियोजन (लेखानुदान) अधिनियम, २०१७ यांच्या अनुसूचीच्या स्तंभ ४ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या रकमांसह) यास विधानमंडळाने मंजूरी दिली असून महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांनी त्यास अधिसंमती दिलेली आहे आणि ते २०१७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक-२६ म्हणून महाराष्ट्र राजपत्र असाधारण भाग ४, दिनांक १५ एप्रिल, २०१७ यामध्ये प्रसिध्द करण्यात आले आहे.

२. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक असंक-१००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा, दि. १० सप्टेंबर, २००१ अन्वये विहीत केल्यानुसार नवीन पदे निर्माण करण्याच्या प्रस्तावास वित्त विभागाची व योजनांतर्गत योजनेच्या बाबतीत नियोजन व वित्त विभागाची मान्यता प्राप्त झाल्यावर असे प्रस्ताव दि. १० सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयाद्वारे स्थापन करण्यात आलेल्या उच्च स्तरीय सचिव समितीपुढे सादर करून, समितीच्या मान्यतेनंतर आवश्यकतेनुसार काही प्रस्ताव मंत्रिमंडळापुढे ठेवण्यात यावेत. अशा प्रकारे उच्च स्तरीय सचिव समितीची व आवश्यक तिथे मंत्रिमंडळाची मान्यता असल्याशिवाय कोणतेही पद निर्माण करण्याचे आदेश काढू नयेत, असे मंत्रालयीन विभागांना कळविण्यात आले आहे.

या ठिकाणी असेही नमूद करण्यात येते की, शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.८८/ अर्थ-१, दिनांक २७ जानेवारी, २०१७ नुसार सन २०१७-२०१८ च्या आर्थिक वर्षापासून योजनेत व योजनांतर्गत खर्चाचे वर्गीकरण अनुक्रमे अनिवार्य खर्च व कार्यक्रमांवरील खर्च असे करण्यात आलेले असून त्याचे समन्वयन व विनियमन वित्त विभागामार्फत करण्यात येणार आहे. तथापि यानुषंगाने पुढील आदेश प्राप्त होईपर्यंत यापुढे कार्यक्रमांवरील खर्चाच्या प्रस्तावास नियोजन विभागांतर्गतच्या विकास क्षेत्र कार्यासनांची तसेच वित्त विभागाची मान्यता घेणे आवश्यक राहील.

सन २०१७-२०१८ च्या अर्थसंकल्पामध्ये काही नवीन बाबी अशा आहेत की, त्यामध्ये पद निर्मितीचा खर्च अंतर्भूत आहे. ज्या पदांच्या निर्मितीपूर्वी प्रस्तावास मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेची आवश्यकता आहे, अशी पदे निर्माण करण्यासाठी उच्च स्तरीय सचिव समितीची व आवश्यक तिथे मंत्रिमंडळाची मान्यता घेतली नसल्यास त्यासाठी नवीन बाबीद्वारे केलेली तरतूद वगळून राहिलेल्या रकमा परिच्छेद-४ मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे मंत्रालयीन विभागांना त्यांच्या दुय्यम कार्यालयामध्ये वाटून देता येतील. नवीन पदांसाठी केलेली तरतूद नंतर आवश्यकतेनुसार मंत्रिमंडळाची अथवा उच्चस्तरीय सचिव समितीची मान्यता घेतल्यास दुय्यम कार्यालयाना वाटता येईल. तथापि असे प्रस्ताव मंत्रिमंडळाने अथवा उच्चस्तरीय सचिव समितीने अमान्य केल्यास याबाबतची तरतूद प्रत्यार्पित करून गौणशिर्ष “राखीव” कडे घेण्यात यावी.

३. सर्व मंत्रालयीन विभागांना विनंती करण्यात येते की, उपरोक्त परिच्छेदानुसार नवीन बाबीमध्ये समाविष्ट केलेल्या ज्या पदांच्या निर्मितीसाठी मंत्रिमंडळाच्या अथवा उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेची आवश्यकता आहे ती पदे निर्माण करण्याचे आदेश त्यांनी मंत्रिमंडळाची अथवा उच्चस्तरीय सचिव समितीची मान्यता मिळाल्यानंतरच काढावेत.

४. वित्तीय वर्ष २०१७-२०१८ च्या अर्थसंकल्पीय तरतूदींची मासिक निधी विवरणपत्रे अर्थसंकल्प अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर (बीम्स) प्रशासकीय विभागांकडून नोंदविण्यात आल्यानंतर सन २०१७-२०१८ च्या प्रथम नऊमाहीकरीता (डिसेंबर, २०१७ अखेर) आवश्यक असणारा अनिवार्य व कार्यक्रमावरील खर्चाचा

अर्थसंकल्पीत निधी एकूण वार्षिक तरतूदीच्या ८० टक्केच्या मर्यादेत सदर प्रणालीद्वारे (बीम्स) वितरीत केला जाईल. तथापि, भांडवली खर्चासाठी ही मर्यादा १०० % राहील. तसेच नियोजन विभागाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१७-२०१८ भाग-दोनच्या खंड -१ मधील आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रमाच्या निधीच्या तरतूदी व जिल्हा वार्षिक योजनेच्या तरतूदी तसेच सामाजिक न्याय व आदिवासी विकास विभागाच्या जिल्हा वार्षिक योजनेच्या तरतूदी १००% वितरीत करण्यास सहमती राहील. याचबरोबर शेतकऱ्यांसंदर्भातील मनरेगा (नियोजन विभाग), पिक विमा (कृषी विभाग) व मदत व पुनर्वसन विभागाच्या तरतूदीही १००% वितरीत राहतील. सबब, त्याप्रमाणे निधी वितरीत करण्यात येत आहे. तसेच केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम व त्याअनुरूप राज्य हिस्सा यासाठीच्या तरतूदीही १०० टक्के वितरीत होतील. मात्र त्याचे अंतिम वितरण करण्यापूर्वी विभागाने **परिच्छेद- १८ नुसार** कार्यवाही करणे आवश्यक राहील.

५. मासिक विवरणपत्रानुसारचा निधी एप्रिल ते डिसेंबर या कालावधीमध्ये पुढे/मागे ओढून घेण्याची सुविधा अर्थसंकल्प अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर देण्यात येत आहे. निधी वितरीत करतांना मासिक निधी विवरणपत्रात (Cash Flow Statement) ज्या दरमहा खर्च रकमा दर्शविल्या आहेत त्याच्याशी सुसंगत असाव्यात.

६. तथापि, अर्थसंकल्प अंदाज वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी सोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या बाबींसाठी तपासणी सूचीप्रमाणे सर्व बाबींची प्रतिपूर्ती होत असल्यास विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा, अन्यथा अशा प्रस्तावास प्रशासकीय विभागांनी **वित्त विभागाच्या व्यय शाखा व अर्थसंकल्प शाखा व आवश्यक तेथे नियोजन विभागांतर्गतच्या विकास क्षेत्र कार्यासनांची मान्यता घेणे आवश्यक आहे.** तसेच असे मान्यतेचे प्रस्ताव वित्त विभागाकडे पाठवितांना कोणत्या अटी व शर्तीस शिथीलता आवश्यक आहे ते स्पष्टपणे नमूद करूनच योग्य त्या कारणमीमांसेसह प्रस्ताव वित्त विभागाला सहमतीसाठी पाठवावेत, अन्यथा असे नमूद नसल्यास वित्त विभागाच्या उप सचिव स्तरावरच नस्ती प्रशासकीय विभागाला परत करण्यात येईल.

७. प्रशासकीय विभागांना वित्तीय अधिकार असतांनाही निधी वितरणाचे प्रस्ताव वित्त विभागाकडे संदर्भ केले जातात. यासंदर्भात अनेकदा संभ्रम निर्माण होतो. त्यामुळे वित्त विभागाकडे संदर्भित करावयाच्या प्रस्तावांबाबत खालील प्रमाणे स्पष्टीकरण करण्यात येत आहे :-

अ) एखाद्या कार्यक्रमास / प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणे :- वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-पहिला नुसार रुपये पन्नास लक्ष आवर्ती व रुपये पाच कोटी अनावर्ती योजनेच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार प्रशासकीय विभागांना आहेत. त्यापुढील अधिकार प्रशासकीय विभागांना नसल्याने असे प्रस्ताव वित्त विभागाला मान्यतेसाठी सादर केले जातात. पद निर्मितीसाठी आवर्ती खर्च असल्यास अशा पदनिर्मितीसाठीही वित्त विभागाची व उच्चाधिकार समितीची सहमती आवश्यक असते.

ब) अशा कार्यक्रमास / प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतर सुध्दा अर्थसंकल्पिय तरतूद करणे आवश्यक असते. कार्यक्रम खर्चाचा प्रस्ताव असल्यास त्यासाठी नियतव्यय उपलब्धता व हा नियतव्यय अर्थसंकल्पित करणे तसेच अनिवार्य खर्चाचा प्रस्ताव असल्यास आवश्यक ती बचत त्यासाठी उपलब्ध आहे किंवा कसे, ते स्पष्ट होणे आवश्यक असते.

क) एखाद्या कार्यक्रम / प्रकल्पाच्या खर्चाच्या बाबीस प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाली असेल, तसेच खर्चासाठी तरतूद उपलब्ध असेल व खर्च मंजूरीचे विभागास वित्तीय अधिकार असल्यास परत निधी वितरणास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक नाही. अन्यथा सहमती घ्यावी लागेल.

८. प्रशासकीय विभागांना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका-१९७८ भाग पहिला, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, दि.१७.४.२०१५ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत किंवा त्या त्या विभागांना वेळोवेळी वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-२ अन्वये प्रदान केलेल्या वित्तीय अधिकारांतर्गत असलेल्या प्रकरणांबाबत वित्त विभागाची वेगळ्याने मान्यता घेण्याची आवश्यकता नाही. तसेच **सार्वजनिक**

बांधकाम विभाग व जलसंपदा विभाग यांना त्यांचे मॅन्युअलनुसार तसेच ही मॅन्युअल यथास्थिती सुधारीत केल्याप्रमाणे लागू असलेल्या विभागांना असे खर्चाचे अधिकार प्राप्त आहेत. सदर शासन निर्णयातील नमूद बाबीं व्यतिरिक्त ज्या बाबीसाठी विभागांना विवक्षितपणे वित्तीय अधिकार प्रत्यार्पित केले नसतील, अशा बाबींच्या संदर्भात वित्त विभागाची सहमती घेणे आवश्यक राहिल. प्रशासकीय विभागांनी निधीबाबत महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियतपुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या नियमांचे तसेच या परिपत्रकातील असलेल्या सूचनांचे पालन करावे.

९. विविध शासकीय/प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वी खर्च केलेल्या अनुदानाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे विभागाने प्राप्त करावीत. तसेच ३ महिन्यांपूर्वी दिलेल्या अनुदानाचा ७५% विनियोग पूर्ण झाल्याशिवाय पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येऊ नये.

१०. विभागाद्वारे संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी खर्च करण्यात येतो. मात्र त्याचे तपशीलवार देयक सादर न केल्यामुळे लेखा आक्षेप येतात व अपहार संभवतात. तरी यापुढे विभागांनी त्याच लेखाशीर्षाखाली एक वर्षावरील जुने तपशीलवार देयक सादर केल्याशिवाय निधी वित्त विभागाच्या सहमतीशिवाय आहरित करू नये.

११. स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने वितरीत करण्यापूर्वी सदर संस्थांकडून राज्य शासनास येणे असणाऱ्या रकमांचा आढावा घेण्यात यावा व त्या वसूल करूनच उर्वरित अनुदान वितरीत करण्यात यावे.

१२. वैयक्तिक लाभार्थीच्या योजनेची देयके आहरित करतांना लाभार्थ्यांची यादी निश्चीत करून योग्य त्या तपशिलासह देयकासोबत जोडल्याशिवाय वैयक्तिक लाभार्थ्यांची अनुदाने आहरित करण्यात येऊ नयेत. शक्यतो अशा लाभार्थ्यांचे आधार क्रमांक पण नमूद करावेत.

१३. शिष्यवृत्ती / शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी तसेच सवलती पोटी दिलेले अनुदान इत्यादीची प्रदाने इलेक्ट्रॉनिक्स क्लिअरन्स सिस्टीम (ECS) नेच अदा करण्यात यावीत. शक्यतो अशा सर्व बाबी आधार क्रमांकाशी निगडीत कराव्यात.

१४. बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्रशासकीय मान्यता / तांत्रिक मान्यता तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता प्राप्त करून घेतल्याशिवाय विभागाने खर्च करू नये. त्याचप्रमाणे हा निधी ठेव बांधकामाचे स्वरूपात सार्वजनिक बांधकाम विभागास प्रदान करू नये.

१५. सर्व मंत्रालयीन विभागांना असेही कळविण्यात येते की, “शासकीय विभागाने करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका”, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने त्यांच्या क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/उद्योग, दि. १.१२.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये प्रसिध्द केली आहे. सदर शासन निर्णय व त्यासोबतच्या मार्गदर्शक सूचनाप्रमाणे खरेदीप्रक्रीया पूर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्याशिवाय तसेच या मार्गदर्शक सूचनेतील अटींचे पालन करून खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात यावीत. खरेदीविषयक धनादेश संबंधित पुरवठादाराच्याच नावाने व शक्यतो ईलेक्ट्रॉनिक क्लिअरन्स सिस्टीमद्वारे (ECS) अदा करण्यात यावी.

१६. विविध कारणांमुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरित करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखविले जाते, ही एक गंभीर अनियमिता आहे, याची विभागांनी नोंद घ्यावी. तसेच त्यांच्या अधिनस्त असलेला यापूर्वीचा अखर्चित निधी (स्वीय प्रपंजी खात्यातील / महामंडळाच्या खात्यातील वा इतर प्रकारे खर्च दर्शवून बाहेर ठेवण्यात आलेला) संपुर्णतः खर्च झाल्याशिवाय तरतुदी आहरीत वा वितरीत करू नये. याठिकाणी असेही निदर्शनास आणण्यात येते की, स्वीय प्रपंची लेख्याखाली विभागांकडे बऱ्याच मोठ्या प्रमाणावर निधी अखर्चित असल्याचे दिसून येते. सदर निधीचा ताळमेळ घालून व लेखा परिक्षण करून सदर निधी जर खर्च करावयाचा नसल्यास तो शासनाच्या तिजोरीत परत करण्यात यावा.

१७. विभागांमार्फत करण्यात येणारे संगणकीकरण संदर्भातील खर्च माहिती व तंत्रज्ञान विभागाच्या क्रमांक मातसं/१७१६/ प्र.क्र.२८६/३९ दिनांक ९ ऑगस्ट, २०१६ च्या शासननिर्णयातील तरतुदीनुसार करण्यात यावा.

१८. केंद्र पुरस्कृत योजनेसंदर्भात केंद्र शासनाकडून निधी प्राप्त झाल्याची खात्री संबंधित विभागाने नस्त्यावर वित्त विभागाच्या अर्थोपाय शाखेकडून करून घ्यावी (यासाठी व्यय/अर्थसंकल्प शाखेला नस्ती संदर्भीत करण्याची आवश्यकता नाही) व तद्नंतर सदर निधी तसेच असल्यास राज्य शासनाचा समरूप हिरसा प्रशासकीय विभागाने

त्यांचे स्तरावर वितरीत करावा. यासाठी नस्ती पुन्हा वित्त विभागास सहमतीसाठी वेगळ्याने संदर्भीत करण्याची आवश्यक नाही. मात्र, मागील वर्षामधील केंद्र शासनाचा निधी चालू वर्षी खर्च करावयाचा असल्यास त्यास वित्त विभागाची सहमती घेणे अनिवार्य राहिल.

१९. वेतनविषयक खर्च वगळता उर्वरित बाबींचा खर्च आर्थिक वर्षाचे कालावधीत समप्रमाणात केला जात नाही, असे निदर्शनास येते. निधी उपलब्ध असूनही प्रक्रियेअभावी तो खर्च करता येत नाही. परिणामी, बहुतांश तरतूदी वर्षभर अखर्चित राहतात व आर्थिक वर्षाचे अखेरचे कालावधीत पुरेशा तयारीशिवाय खर्च केला जातो. दरवर्षी २५% पेक्षा जास्त अर्थसंकल्पित तरतूद आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात खर्च झालेली दिसते. या सर्व बाबींमुळे वित्तीय शिस्तीचे पालन केले जात नाही. विकास कार्यक्रमांची प्रगती राखली जात नाही. त्यामुळे सन २०१७-२०१८ या वर्षासाठी विभागांनी खर्चाचे प्रमाण योग्यरित्या नियोजित करावे. याबाबतचा आढावा प्रशासनिक विभागांनी दर ३ महिन्यांनी सचिव स्तरावर घ्यावा व वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात प्रमाणाबाहेर खर्च (Rush of Expenditure) होणार नाही याची दक्षता घ्यावी व तशा सूचना नियंत्रक अधिकाऱ्यांना द्याव्यात. याबाबत आर्थिक अनियमितता झाल्यास प्रशासकीय विभाग जबाबदार राहिल.

२०. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.८८/अर्थ-१, दि. २७ जानेवारी, २०१७ अन्वये आर्थिक वर्ष २०१७-१८ पासून योजनांतर्गत व योजनेतर खर्चाचे एकत्रिकरण करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला असून अर्थसंकल्पीय खर्चाचे “अनिवार्य खर्च” व “कार्यक्रमावरील खर्च” असे वर्गीकरण दर्शविण्यात येणार आहे. अशा परिस्थितीत सर्व प्रशासकीय विभागांना अवगत करण्यात येते की, कार्यक्रमांवरील खर्चांतर्गतच्या तरतूदीमधून अनिवार्य खर्चाच्या तरतूदीकडे व अनिवार्य खर्चाच्या तरतूदीमधून कार्यक्रमांवरील खर्चाच्या तरतूदीकडे पुनर्विनियोजन करता येणार नाही.

२१. उपरोक्त अटी व शर्ती बरोबरच विभागांना सूचना देण्यात येते की, खर्च करतांना राज्य शासनाची कार्य नियमावली, वित्तीय नियमावली व सर्व अटी / शर्तीचे पालन करणे ही जबाबदारी विभागांची राहिल.

२२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१७०४१८१११४५६२५०५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(व. कृ. पाटील)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) सर्व अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग.
- २) सर्व सह सचिव / उप सचिव (अर्थसंकल्प शाखा), सर्व मंत्रालयीन विभाग.
- ३) प्रधान सचिव/सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-एक महाराष्ट्र (VLC Section), मुंबई (२५प्रती)
- ५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)- दोन महाराष्ट्र (VLC Section), नागपूर (५प्रती)
- ६) महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-एक, महाराष्ट्र, मुंबई. (१५ प्रती)
- ७) महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-दोन, महाराष्ट्र, नागपूर. (५ प्रती)
- ८) अधिदान व लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई. (४० प्रती)
- ९) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई. (५ प्रती)
- १०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- ११) कार्यासन अधिकारी-४, वित्त विभाग, (अर्थसंकल्प कक्ष) मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) निवड नस्ती, अर्थसंकल्प-३.

महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०१७

परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८ एप्रिल, २०१७ सोबतचे “परिशिष्ट”.

अ.क्र.	खर्चाचे स्वरूप	
१	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेला नवीन अनिवार्य व कार्यक्रम खर्च	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
२	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या जुन्या कार्यक्रमावरील खर्च	कार्यक्रम खर्चाच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
३	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेला चालु व जुन्या अनिवार्य बाबींवरील खर्च	अनिवार्य खर्चाच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
४	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या “केंद्र पुरस्कृत बाह्य सहाय्यित” (EAP) कार्यक्रमांचा खर्च.	केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमासंदर्भात केंद्र शासनाकडून प्रत्यक्षात निधी प्राप्त झाल्याशिवाय सदर निधी प्रत्यक्षात आहरित करण्यात येऊ नये. त्याचप्रमाणे ज्या कार्यक्रमांवर केंद्र शासनाच्या निधीसोबत राज्य शासनाचा समरूप हिस्सा यथोचित अर्थसंकल्पीत झाला असेल तो निधी राज्य शासनाच्या हिश्याच्या मर्यादेतच आहरित करावा. यासाठी वित्त विभागाचे व्यय व अर्थोपाय शाखेची सहमती आवश्यक.
५	शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयानुसार राबविण्यात येणा-या विशेष स्वरूपाचे कार्यक्रम, (उदा. कर्जमाफी योजना, नुकसान भरपाईसाठी अर्थसहाय्य)	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
६	तेराव्या / चौदाव्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार केलेल्या सर्व तरतूदी.	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
७	४५) व्याज प्रदाने. ५६) कर्जाची परतफेड.	राष्ट्रीय सहकार विकास निगम कडून प्राप्त झालेल्या कर्जावरील व्याज व परतफेडीची रक्कम प्रत्यक्षात झालेल्या वसूलीच्या मर्यादेतच वितरीत केली जाईल. त्याबाबत वित्त विभागाची समंती आवश्यक राहिल.
८	अनिवार्य व कार्यक्रम खर्चाच्या तरतुदींपैकी खालील तपशीलवार शिर्षांचा खर्च.	तपासणी सूची :- १) योजनेस प्रशासकीय मान्यता. २) निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पुरतता झाल्यानंतरच होणार आहे. ३) यापूर्वी वितरीत केलेल्या ७५% निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र. ४) यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.
	३१) वेतनेत्तर सहाय्यक अनुदाने	
	३२) अंशदाने	
	३३) अर्थसहाय्य	
	३५) भांडवली खर्चासाठी सहाय्यक अनुदाने	
	५४) गुंतवणूका	
	५५) कर्जे व अग्रिम	

	<p>५) निधी लाभार्थ्यांच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.</p> <p>६) वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची नोंद Dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, असे प्रमाणपत्र.</p> <p>७) यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.</p> <p>८) आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी / सामाजिक न्याय विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.</p> <p>९) प्रस्तुत योजनेत कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.</p> <p>१०) निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.</p> <p>वरील अटींची तसेच सदर शासन परिपत्रकातील परिच्छेद ७ ते १८ मधील अटींची पूर्तता होत असल्यास प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा व निधी वितरीत करणाऱ्या आदेशामध्ये वरील प्रत्येक अटीची पूर्तता झाली आहे, असे प्रमाणपत्र देऊन आदेश निर्गमित करावेत, अन्यथा प्रस्ताव आवश्यक त्या ठिकाणी नियोजन / वित्त विभागाला सहमतीसाठी सादर करावेत.</p>
--	---

(व. कृ. पाटील)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन